

Budapest, 2013. október 4.

AZ ORVOSI TURIZMUS HELYZETE ÁZSIÁBAN

ÖSSZEFOGLALÓ A MINTEL „MEDICAL TOURISM IN ASIA” CÍMŰ KIADVÁNYÁBÓL

A MINTEL tanulmánya bemutatja az orvosi turizmus helyzetét Ázsiában. Megismerhetjük az orvosi turizmus fogalmát, történeti háttérét és a legfontosabb ázsiai desztinációkat is. Szó esik az ázsiai orvosi turizmus iparágáról, az orvosi turizmushoz köthető ázsiai szövetségekről, valamint a szektor társadalmi és gazdasági vonatkozásairól, és az ágazat jövőjéről is. Az alábbiakban röviden összegezzük a tanulmány legfontosabb megállapításait.

Orvosi turizmusnak azt nevezzük, amikor az emberek a lakóhelyüktől távol olyan úti célt választanak, ahol gyógyászati, fogászati vagy sebészeti ellátást vesznek igénybe annak érdekében, hogy fizikai egészségüket és szellemi jóllétüket megerősítsék. További lehetőséget jelent, hogy a vendégek a helyi és alternatív gyógyászati szolgáltatásokat is el tudják ily módon érni.

Az Orvosi Turizmus Szövetség (Medical Tourism Association), a vezető nemzetközi szakmai szövetség az alábbi definícióval szolgál:

„Orvosi turizmus alatt azt értjük, amikor az emberek egyik országból a másikba azért utaznak, hogy orvosi, fogászati vagy sebészeti ellátásban részesüljenek, miközben ugyanannyit vagy még szélesebb körű ellátást kapnak, mint amiben a saját hazájukban részesülnének. Azért utaznak távolra a gyógyászati ellátásért, mert kifizetődőbb, elérhetőbb, a szolgáltatások minőségileg is többet nyújtanak.” Természetesen létezik ennek egy belföldi változata is, amikor egy adott országban egyik városból a másikba utaznak az emberek gyógyászati ellátásért.

Melanie Smith és Puczkó László Egészségturizmus: gyógyászat, wellness, holisztika című könyvében kétfajta orvosi turizmust különböztetnek meg a szerzők: a sebészeti és a terápiás jellegű. A sebészeti jellegű orvosi turizmus egyik alapvető eleme maga az operáció. A terápiás jellegű orvosi turizmusnak hasonló elemei vannak, mint a sebészeti jellegű orvosi turizmusnak, a különbség abban rejlik, hogy a terápiás jellegű orvosi turizmus során a páciens a gyógyulást elősegítő, hosszabb időtartamú kezeléseken vesz részt, kontroll vizsgálatokra jár vissza. A sebészeti beavatkozásokhoz köthető orvosi turizmus már a kilencvenes évek óta növekvő szektor, amelynek egyre nagyobb mértékben segítséget nyújt az internet is.

Miközben Ázsia a világ vezető sebészeti jellegű orvosi turisztikai desztinációja, a terápiás jellegű orvosi turizmus szintén széles körben gyakorlott, és ezen a téren általában olyan tradicionális orvosi rendszereket alkalmaznak, mint például az Ajurvéda, vagy a hagyományos kínai gyógymódok. A terápiás jellegű orvosi turizmust Tajvan és Japán termálvizeire, valamint Európa gyógyfürdőihez köthetjük, ahol természetes erőforrásokat is alkalmaznak, például ásványokban gazdag forrásokat vagy tengervizet (Thalasso terápia).

Annak ellenére, hogy Ázsiában és más fejlődő országokban folyamatosan növekszik és új gazdasági lehetőségeket nyit meg, a modern értelemben vett orvosi turizmus egy viszonylag fiatal iparág, és nincs hivatalos definíciója. Többfajta kifejezést használnak: „medical travel” (orvosi turizmus), „health tourism” (egészségturizmus), „global health care” (globális egészségügyi ellátás), „cross-border medical tourism” (határon átnyúló orvosi turizmus), „medical outsourcing” (kiszervezett orvosi ellátás), „international health care” (nemzetközi egészségügyi ellátás).

Míg az emberek ősidők óta utaznak az egészségük javítása érdekében, addig az érzékeny orvosi turizmus (amikor az emberek gyakran hosszú utakat tesznek meg alacsonyabb költségű gyógyászati ellátásért) egy viszonylag új koncepció, ami az elmúlt 15 évben jelent meg. A világban tapasztalt gazdasági lassulás ellenére az orvosi turizmus (főleg a kozmetikai sebészet) iránti kereslet továbbra is növekszik, ami azt eredményezi, hogy a legtöbb fejlődő ország arra törekszik, hogy az orvosi turizmus kedvelt desztinációja legyen. Ázsia volt az első a világon, amely orvosi turisztikai ajánlatokat kínált, és továbbra is domináns a jelenléte ezen a piacon (főleg Tájféld, Szingapúr és India).

Az orvosi turizmus a világ két vezető iparágát fogja össze: az orvostudományt és a turizmust, két gyorsan fejlődő, de látszólag inkompatibilis területet: hiszen az egyik a fájdalomhoz és a betegséghez kapcsolódik, a másik pedig az utazáshoz és szórakozáshoz. C. Michael Hall könyvében (*Medical Tourism, The ethics, regulation and marketing of health mobility*) megemlíti, hogy a két iparág kombinációja egy „niche” iparágat hozott létre, amely 2012-ben 100 milliárd USD hasznot termelt (2004: 40 milliárd USD). Az alábbi tényezőknek köszönhetően az orvosi turizmus az egyik leggyorsabban fejlődő szektora a turizmusnak:

- Az egészségvédelemre fordított növekvő költségek a fejlett országokban.
- A hosszú várólisták a fejlett országok állami egészségügyi intézményeiben.
- Az új technológiák és szakismeretek megjelenése a célországokban.
- Az egészségvédelem globalizációja és a páciensek, egészségügyi szakemberek és a gyógyászati technológiák kontinenseken átívelő működése.
- A kozmetikai sebészet és a kozmetikai fogászat iránti kereslet növekedése.
- Az internethasználat elterjedése.
- Megfizethető repülőjegyek.

John Connel azt állítja az egyik orvosi turizmust elemző kutatási cikkében (*Medical tourism: Sea, sun, sand and..... surgery, Elsevier/Tourism Management 27, 2005*), hogy az orvosi turizmus fejlődését az olyan, a piacon újonnan megjelenő vállalatok is megkönnyíthetik, amelyek nem kifejezetten az egészségre specializálódtak, de a nemzetközi páciensek és a kórház hálózatok között közvetítenek. Az orvosi turizmus élénkülése felhívja a figyelmet az egészségügyi ellátás privatizációjára, az egyre növekvő technikai függőségre, a nem mindenki számára elérhető egészségügyi erőforrásokra, és az egészségügyi ellátás és a turizmus gyors ütemben való globalizációjára.

Ázsiába évente több tízezer turista érkezik a világ számos pontjáról gyógykezelés céljából. Az 1997-es pénzügyi válságot követően több ázsiai állam elkezdte bátorítani a magán és külföldi befektetőket, hogy vegyenek részt az orvosi turizmusban. Ehhez támogatást is nyújtottak, valamint liberalizálták a törvényeket, annak érdekében, hogy megkönnyítsék a szektor fejlesztését. Állami támogatással számos ázsiai ország (például Thaiföld, Szingapúr és India) viszonylag gyors ütemben orvosi turisztikai úti célokká váltak, és körülbelül két évtizede a piac vezetői. Sikerüket az alábbi tényezőknek köszönhetik:

- Alacsony költségű sebészeti és más gyógyászati beavatkozásokat kínálnak.
- Helyi, magasan képzett orvosokat, nővéreket és más egészségügyi szakembereket képeznek ki a nyugati orvoslás szabályai szerint.
- Azonnali kezelést ajánlanak, elkerülve az állami kórházakra jellemző várólistákat.
- Az ázsiai pénzügyi válság után kedvezőek a valutaárfolyamok.

- Új repülőjáratokat indítanak Ázsiába a világ különböző pontjairól, amelyek így megfizethetőbbek is voltak.
- Az internet és a web-alapú kommunikáció fejlődése.
- Ázsia korszerű kórházai alkalmasak a külföldi orvosi turisztikai vendégek ellátására, amelyek közül néhány akár luxushotel is lehetne.
- Jelentős számban állnak rendelkezésre olyan munkatársak (ún. kiegészítő személyzet), akik az orvosi turizmushoz kapcsolódó sokféle, szakképzettséget részben vagy egyáltalán nem igénylő feladatokat ellátják.
- A tengerentúli páciensek számára kényelmes, nem orvosi szolgáltatásokat is kínálnak, segítséget nyújtanak az utazás megszervezésében is, valamint városnéző utakat, fordítást és betegszállítást is igénybe vehetnek a vendégek.
- Vonzó, jól felépített turisztikai desztinációkat alakítottak ki.
- Politikailag viszonylag stabil környezet.
- Egészséges, növekedést sejtető jövőkép.

Ami pedig a jövőt illeti, mivel Ázsiában számos kormány lehetőséget lát abban, hogy az orvosi turizmus fejlesztése több nemzetközi bevételt jelent az országok számára, így a megfelelő támogatást is megadják hozzá. Ugyanakkor megfelelő irányítás hiányában az orvosi turizmus megterhelő lehet az ázsiai közegészségügyi rendszerekre nézve. Az orvosi turizmusnak tehát számos előnye és hátránya is létezik a fogadóország szempontjából és számos etikai kérdést is felvet, amelyet a Mintel tanulmánya be is mutat.

Mivel az orvosi fejlesztések gyors ütemben haladnak előre, és egyre több fejlődő országra ösztönzően hatnak Thaiföld és India orvosi turizmusban elért sikerei, a jövőben Ázsia továbbra is meg fogja őrizni vezető szerepét jelen tanulmány készítői szerint.

Az International Medical Tourism Journal számára elkészített orvosi turisztikai kutatásban több mint 400 klinikát, kórházat, orvosi turisztikai cégeket vettek górcső alá, több mint 77 országban. A felmérés során arra voltak kíváncsiak, hogy mi a véleményük a piac jelenlegi helyzetéről, és mik a meglátásaik a jövőre nézve. A leglátogatottabb úti célnak Indiát, Thaiföldet és az USA-t tartották, ezen kívül Thaiföld és Szingapúr kapta a legmagasabb elismerést a külföldi pácienseknek nyújtott szolgáltatások minősége szempontjából. Továbbá a klinikák, kórházak 60%-a jelentős növekedésről számolt be a nemzetközi vendégkör szempontjából a felmérést megelőző 12 hónapban, 23% nem tapasztalt növekedés, és 17% csökkenést érzékelt. A felmérésben részt vevő 77 ország 80%-a a következő 12 hónapban a nemzetközi vendégkör bővülését várja. Az elkövetkezendő 5 évben a megkérdezettek 56%-a a kozmetikai sebészetet jelölte az orvosi turizmus leggyorsabban növekvő területeként, 43–43%-ban a fogászati beavatkozásokat, illetve a daganatos megbetegedések gyógyítását, valamint 40%-ban a meddőségi problémák kezelését említették.

Ázsiában a jövőben tervezik, hogy létrehoznak egy úgynevezett Ázsiai Orvosi Turizmus Tanácsot (Asian Medical Travel Council), amely elsőként fogja összefogni az orvosi turizmus szövetségeket Ázsiában annak érdekében, hogy az egészségügyi turizmust megfelelően promotálják. A jövőben az internethasználat és a közösségi média elterjedésére is számítanak, hiszen egyre több páciens használja ezeket a lehetőségeket a megfelelő orvos, kezelés megtalálása végett. A Fülöp-szigetek az elkövetkezendő 5 évben a fogászati turizmus népszerű desztinációjává, Kambodzsa, Indonézia és Vietnám pedig keresett orvosi turisztikai úti céllá szeretne válni a magán egészségügyi ellátások terén.

A jövőben Oroszország és a FÁK államok lehetnek az ázsiai orvosi turisztikai úti célok fő célpiaca. A Közel-Kelet országai (Bahrain, Kuwait, Omán, Szaúd-Arábia és az Egyesült Arab Emírségek) továbbra is az orvosi turisztikai szektor legtöbbet költő országai lesznek, mivel a legjobb orvosi ellátást, a luxus szállásokat és személyre szabott szolgáltatásokat keresnek, és gyakran kísérettel érkeznek.

Kína saját orvosi turizmusa az elkövetkezendő 5–8 évben nem valószínű, hogy számottevően változni fog, ugyanakkor a középosztálybeli kínaiak egyre nagyobb számban fognak gyógyászati ellátásokért Malajziába, Thaiföldre, valamint kozmetikai sebészeti beavatkozások miatt Dél-Koreába és Tajvanba utazni.

A Mintel „Medical Tourism in Asia” című angol nyelvű kiadványa megtekinthető a Kutatási Irodán előzetes időpont egyeztetés után, fogadóóra keretében minden csütörtökön 14–17 óra között.

További információk:

Magyar Turizmus Zrt.
Kutatási Iroda
Tel.: 488-8710
Fax.: 488-8711
E-mail: kutatas@itthon.hu
Internet: itthon.hu